

Remissyttrande En klimatanpassad miljöbalk för samtiden och framtiden Delbetänkande av Klimatråtsutredningen

Bakgrund

Klimatråtsutredningen utgår från att det finns i stort sett två typer av klimatpåverkande verksamheter/näringsar; de som bidrar till utsläpp av växthusgaser och de som medverkar till att stoppa växthusgaserna. Vi vill därför allra först framhålla att *Branschföreningen Svensk Torvs medlemsföretag tillhör den verksamhet som genom sin statligt godkända och av miljöbalken kontrollerade verksamhet stoppar växtgasutsläpp genom ett lagligt krav på obligatorisk efterbehandling efter avslutad torvskörd*. Själva utsläppen från dikad torvmark har orsakats av statliga bidrag som hade syftet att utöka jord- och skogsbruksarealen. Dessa statliga bidrag och initiativ pågick under större delen av 1900-talet.

Idag vet vi att dessa dikade torvmarker läcker stora mängder växthusgaser. Detta klargjorde Svensk Torv redan 2015 genom rapporten ”Emissioner från växthusgaser från brukad torvmark i areella näringar” som publicerades av Forskningsstiftelsen Svensk Torvforskning, men det är först nu som kunskapen nått en vidare krets och blivit ett angeläget ämne för regering och riksdag.

När det gäller dessa utsläpp är det också viktigt att utgå från proportionerna. *99,5 procent av all dikad torvmark i Sverige, som till största delen tillkommit genom ovan nämnda statliga bidrag, består av jord- och skogsbruk. Torvbruk sker endast de återstående 0,5 procenten, det vill säga 12 000 hektar av de 2,6 miljoner hektar dikade torvmarkerna i Sverige.*

Trots denna ringa andel av markarealen återlämnar torvbruket mer efterbehandlad mark än skogsbruket varje år, vilket finns registrerat hos svenska myndigheter. Det betyder att den dikade torvmarken där det sker torvbruk på är en av näringarna som träffas av den nya avvägningsregeln samt omfattas av att miljöbalkens portalparagraf även kommer innefatta klimatet. Torvbruket ingår som en av de verksamheter i den nya portalparagrafens syfte att: ”gynna verksamheter som bidrar till klimatomställningen”.

Vi vill särskilt betona detta i vårt remissvar eftersom denna omständighet ofta förbigås eller missuppfattas. *Torvbruket bidrar till klimatomställningen främst genom den obligatoriska och omfattande efterbehandlingen*. Här måste också betonas att efterbehandlingen kan se ut på flera sätt. I utredningen och i den politiska- och samhällsdebatten framhålls endast våtläggning av dikad torvmark som en möjlighet att stoppa utsläppen. Men vi vill här framhålla att det finns många lika bra metoder och att utredningen inte bör låsa fast sig vid en enda. Bland de effektiva efterbehandlingsmetoderna finns att anlägga fågelsjöar, ny våtmark, en mosaik av olika naturmiljöer, solcellsparkar, lövskog samt en kombination av dessa metoder.

Våtläggning eller återvättning är dessutom en metod som måste kontrolleras för att inte ge motsatt effekt i form av metangaser och den kan även inverka negativt på intilliggande marker. Forskningsläget vad gäller konsekvenserna är fortfarande inte tillräckligt omfattande för att resultatet kan vara helt klarlagt. Detta har vi tidigare påtalat i Vägvalsutredningen och gör det även nu: Att ensidigt förorda våtläggning medför risker som inte är utredda och tills forskningsläget är säkert bör en öppenhet för fler klimateffektiva metoder genomsyra denna utredning och framtida beslut i frågan.

Branschföreningen Svensk Torv

Med detta sagt vill vi här lämna våra synpunkter på utredningens förslag.

Våra synpunkter på förslagen

Svensk Torv anser att det är bra att miljöbalkens portalparagraf omfattar klimat och att principen bästa möjliga teknik bör gälla även växthusgaser. För det senare vill vi återigen betona att ordet "teknik" bör omfatta efterbehandlingsmetoder som är en teknik som används inom marksektorn där torvbruket ingår. Efterbehandlingarna är en av de kompletterande åtgärder som har betydelse för klimatet. På sid 83 står följande: "För att nå klimatmålen får, men måste inte, kompletterande åtgärder tillgodoräknas inom de givna begränsningarna. Det är upp till regeringen att besluta i vilken mån kompletterande åtgärder ska användas för att nå målen."

Svensk Torv vill här klargöra att det är viktigt att regeringen fattar beslut om att de *kompletterande åtgärderna*, såsom torvbrukets efterbehandlingsarbete, ska användas för att nå klimatmålen. Detta är extra viktigt då "Varken Sveriges nationella klimatmål eller Sveriges klimatåtaganden inom EU tillåter dock att nettoupptaget rakt av räknas av från utsläppen"(sid 84).

Det är således upp till Sveriges regering att fatta beslut om hur den stora andelen dikade torvmarken ska hanteras – där alltså torvbruket står för en minimal andel, 99,5 procent utgörs av jord- och skogsbruksmark vars kompletterande åtgärder kan få stor positiv betydelse för klimatet. Det är också oerhört viktigt att i detta sammanhang hänvisa till IPCC:s klimatrapport 2018 där FN:s klimatpanel anger att "Restauration" – inte Rewetting- av Peatlands är den billigaste och mest effektiva klimatåtgärden i jämförelse med till exempel Bio CCS och andra metoder.

Vi stödjer utredningens skrivning på sid 105: "Åtgärder som minskar uttaget av biomassa kan därmed påverka möjligheterna att fasa ut fossila bränslen och material negativt, alternativt leda till ökad import av biobränslen och biobaserade material." Det är angeläget att regeringen ser till riskerna för ett importberoende och möjligheterna att fasa ut fossila bränslen och här har energitorv en nyckelroll. Genom att torv inte är klassificerat som fossilt utan klassificerat som "torv" i en egen klass men endast på grund av förbränningen ingår i EU ETS är det viktigt att hörsamma denna skrivning.

Energitorv ingår i det som här anförs och vi önskar i sammanhanget framhålla att vi anser att energitorv upp till 10 procents inblandning bör klassificeras som additiv, en möjlighet Sverige har genom att använda *artikel 24a i EU ETS*. Fossilt, importerat svavel är redan klassificerat som additiv och ersätter långsamt förnybar energitorv i fjärr- och kraftvärmeanläggningarna vilket får de konsekvenser som utredningen nämner i citatet här ovan. *Torvens erkända unika egenskaper som additiv (samförbränning) i förbränningsprocesser bidrar väsentligt till att bredda råvarubasen av mer komplex inhemsk biomassa till kraftvärmeproduktion och vidareförädling*. Detta bör noteras av regeringen.

Svensk Torv instämmer i förslaget att det ska vara ett tydligare klimatperspektiv i hushållningsprincipen. Här vill vi framhålla *torvens centrala betydelse* för val av bränsle, material och råvaror och en stärkt cirkulär ekonomi som nämns i förslaget. Torv är en nödvändig råvara för att förädla andra cirkulära material till högvärdiga odlingssubstrat, som i sin tur används för att producera plantor till skog, mat och gröna miljöer. Det är plantor som kommer att bidra till att koldioxiden fångas ur luften och binds in i ny biomassa. Torv är också betydelsefull för god gödselhantering i djurhållningen, filetermaterial och sanering med mera. *Torven med sina unika egenskaper gör att restprodukter och andra material blir förädlade och användbara i den*

Branschföreningen Svensk Torv

c/o Hasselfors Garden, Box 1813, 701 18 Örebro | info@svensktorv.se | www.svensktorv.se

Bankgiro 835-9721 | Plusgiro 486 82 79-3 | Org nr 802010-7069

cirkulära ekonomin, vilket Sverige bör använda sig av för att nå klimatmålen.

Förslaget att omprövning och tidsbegränsning måste tillämpas effektivt är bra. Svensk Torv anser därför att förslaget om att tillsätta en utredning för en bred översyn och förslag är ett steg i rätt riktning. Vi vill betona att översynen bör vara just ”bred” och se till branschens *olika förutsättningar* att få verksamheten omprövad och tidsbegränsad.

Avvägning mot klimatnyttan bör föras in i miljöbalken, förslår utredningen och detta anser Svensk Torv är positivt. Vi instämmer i att utredningen bör få i uppdrag att inventera en särskild avvägningsregel eller andra sätt och lämna författningsförslag som kan möjliggöra denna ändring i miljöbalken.

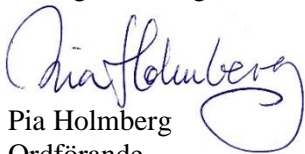
Det sista förslaget om att vägledning behövs instämmer Svensk Torv i. Vi vill däremot ifrågasätta varför Naturvårdsverket ensamt ska ges uppdraget att utforma de vägledning som behövs samt få uppdraget att föreslå hur en informations- och utbildningsinsats bör organiseras. Naturvårdsverket företräder naturvårdsintressena men de bör även balanseras mot samhällsintressena. Fler myndigheter bör därför ges möjlighet att utforma vägledning och föreslå hur en informations- och utbildningsinsats bör organiseras.

Det är viktigt att ha en uppdaterad syn på näringarna. Naturvårdsverket har inte på de senaste tio åren genomfört något studiebesök för att uppdatera sin syn och sina kunskaper om torvbruket, torvskörd och efterbehandlingsalternativ.

Vi förslår därför att uppdraget ges till fler myndigheter för att säkerställa opartiskhet och balans, exempelvis Jordbruksverket och Skogsstyrelsen samt SGU och även till Sveriges Lantbruksuniversitet, SLU, som ansvarar för klimatredovisningarna från Sverige.

Med ovan nämnda synpunkter anser Branschföreningen Svensk Torv att klimaträttsutredningen har gjort ett mycket gott arbete och de tio förslag som den utmynnat i har stora möjligheter att göra miljöbalken klimatanpassad för samtiden och framtiden.

Vänliga hälsningar från

Pia Holmberg
Ordförande

E-post: info@svensktorv.se

Mobil: 070-312 12 82

Branschföreningen Svensk Torv